

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Caterina Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 96. Fax: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansana.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanyes.

SUBDIRECTOR: Miquel Alberola.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Jordi Sebastià (*Cap de redacció*), Lola Carrasco, Xavier Mínguez, Joan Morales, Ignasi Pellicer i Rafa Gil (*Fotògraf*).

REDACCIÓ BARCELONA: Assumpció Maresma (*Cap de redacció*), Oriol Malló, Pere Martí, Eduard Voltas i Mercè Montoliu.

REDACCIÓ MALLORCA: Miquel Payeras.
CORRESPONSALS: F. Robert (Andorra), C. Bellmunt (Tarragona), P. Alberola (Alacant), X. Planas (Girona), P. Codonyan (Perpinyà), J. Casaprima (Lleida).

RÚBRIQUES: Andreu Alfaro, Jordi Balló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, Vicent Partal, J.J. Pérez Benlloch, Manuel Vicent.

COL·LABORADORS: E. Aguilera, J. Alandés, S. Alcalá, L.I. Bonada, F. Bueno, F. de P. Burguera, X. Bussé, J. A. Benach, F. Caballero, Romà de la Calle, C. Capdevila, Antoni Castel, E. T. Climent, J. Comellas, A. Cort, S. Cucurella, M. Domínguez, X. Duran, M. Ferrando, L. Ferri, V. Franch, C. Gàmez, J.L. Guarnier, D. P. Grau, A. Guasch, J.M. Játiva, J. M. Lloró, J. Marí, J. Morell, T. Picazo, M. Porta Perales, P. Quintana, A. Reig, J. Reus, M. Serra, J. L. Sirena, M. Soler, F. Torrent, X.R. Trigo, E. Vizcarra.

COL·LABORADORS GRÀFICS: J. Andrés, S. Llosa, J. Morera, V. Navarro i C. Puértolas.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia), Rosa Serrano (Documentació).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (*Cap de publicitat*), Pole Position (Catalunya) (93) 302 26 61. Fax: (93) 317 83 45. Intermedia, SA (Madrid) (91) 319 06 51. Fax: (91) 310 66 22.

SUBSCRIPCIONS: Xelo Tortosa.

PRODUCCIÓ: Josep Agustí i Jem Cabanes (*Correcció lingüística*), Lina Casanovas (*Maquetació*), Rosanna Puchades (*Textos*).

DISSENY: Enric Satué.

TRACTAMENT ELECTRÒNIC D'IMATGES:

Eina Edicions, SL.

FOTOMECÀNICA: Añón.

IMPRESSIÓ: Rotogràfica Valenciana SAL.

DIPÒSIT LEGAL: V-853-1984.

Control difusió:

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja siga mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Sense Fuster

A partir del diumenge 22 de juny del 1992, tots estem una mica més sols. Aquesta és una de les poques coses que es poden dir ja, de manera definitiva, irrevocable, en la mort de Joan Fuster. Després, d'ara endavant i durant mesos i anys, vindran les commemoracions, els estudis, més volums de l'obra completa, els aniversaris, les tesis doctorals, el simposis i els congressos. Però tot això ja no ens farà companyia: seran només maneres d'omplir i de valorar una absència.

Perquè durant aquests darrers anys, era la seua presència el que comptava, més que no un increment, ja difícil, de la seua obra escrita. La seua presència, saber que era allà, a casa seua treballant, refent, revisant, i escoltant com havia escoltat sempre, era un regal impagable. Era, a més de ser ell mateix –pacient, irònic i incansablement generós amb el seu temps–, l'encarnació del bo i millor que aquest país ha estat capaç de produir. Simplement, un dels més grans escriptors de la literatura catalana de tots els temps, i un dels valencians –escriptors o no– de més envergadura de tota la història. I això no és una d'aquelles coses que es diuen en la mort de qualsevol personatge més o menys il·lustre: és un fet, i perfectament constatable. Només cal repassar els seus llibres, recordar el que ha significat el seu pas per la vida.

I recordar, sobretot, el paisatge literari, cultural i cívic que Fuster va trobar fa més de quaranta anys, i el que ha deixar aquest juny del 1992. Moltes coses –l'economia o el règim polític– podem pensar que sense ell serien més o menys tal com són, però unes altres no: la literatura catalana, sense Fuster, seria una mica menys literatura, però la vida civil i intel·lectual del País Valencià no podem saber quina seria a hores d'ara sense ell. No és una valoració excessiva: l'activitat literària, les universitats, les entitats cíviques i culturals, una visió nacional minoritària numèricament però decisiva, el nucli dels debats i les polèmiques, la

respectabilitat de l'idioma, i algunes coses més, són com són i no d'una altra manera per obra directa o indirecta de Fuster.

El País Valencià, i la cultura catalana, tenen des d'ara mateix un buit que costarà molt d'omplir. No únicament el buit que deixa tot gran escriptor, sinó el buit que deixa una immensa presència com la de Joan Fuster.

